

פועלי כל הארצות התאחדו!

זה הדדק

زو هديرخ ZO HADEREKH

גיליון 8 / 21 בפברואר 2024

ביבי - מחאת קפלן חוזרת

לא הודח
לא
יודח!

האיש שעשוי להיות
מנדלה הפלסטיני

מכתבים למערכת

המלחמה ועתיד הדמוקרטיה

המלחמה שאנו מצויים בה מאז טבח 7 באוקטובר מטילה צל על כל מחשבה על עתיד דמוקרטי בישראל. הדיבורים על "ניצחון מוחלט" מעולם לא נראו מנותקים יותר לכל מי שדמיין חיים במדינה דמוקרטית, לכל מי שעד לסבילן של המשפחות השכולות, של משפחות החטופים.

המלחמה בעזה מייצרת אסון חסר תקדים לתושבותיה ולתושביה, ולא יושג בה ניצחון. אנו קוראים לשחרור החטופים עכשיו, להפסקת אש, למתן מענה למשבר ההומניטרי ברצועה ולתחילת התהליך של בנייה מחדש בעזה. אנחנו באגודה מציעים "ניצחון מוחלט" אלטרנטיבי. בחזון שלנו, הניצחון המוחלט הוא מדינה דמוקרטית, כזו שלכל אזרחיה ואזרחיותיה זכויות שוות. מדינה שתושביה יכולים להפגין נגד השלטון מבלי להיחקר בידי המשטרה, לחטוף מכות מאלה או להירמס בידי פרש. הניצחון המוחלט שלנו כולל חופש ביטוי, כן - גם לאמירות מקוממות ומכעיסות. הניצחון המוחלט דורש גם התמודדות עם גזענות ונחישות למגר אותה, ושוויון הזדמנויות בחינוך, בבריאות, בדיוור. בכל בוקר אנחנו קמות וקמים ועובדים למען החזון הזה. עם תושבי שדרות, עם המפגינים בצמתים, מול חברי הכנסת בוועדות, עם הקהילות הבדואיות בנגב ועוד. אני מזמינה אתכם ואתכן להצטרף אלינו למאבק למימוש החזון הזה. השותפות שלכם ושלכן מחזקת אותנו, חיונית מאי פעם, ונותנת לנו כוחות להמשיך בפעילותנו.

נועה סתת, מנכ"לית

האגודה לזכויות האזרח בישראל

13 שנה אני שובר שתיקה

כבר יותר מ-13 שנה שאני שובר שתיקה, שש שנים מתוכן כמנכ"ל הארגון. עבדתי בצד אנשים שמוכנים ומוכנות ללכת נגד הזרם החזק והמסוכן ביותר בחברה הישראלית ולשלם לעתים מחיר משמעותי על הבחירה הזאת. לפעמים אני חושב על עצמי בסוף התיכון - נער דתי שמתרגש לקראת השירות הצבאי שלו. מה שראיתי ועשיתי שם שינה אותי.

לא יודע אם חשבתי שאתגלגל לאן שהתגלגלתי ובטח שלא חשבתי שאהיה המנכ"ל של אחד הארגונים החשובים ביותר במאבק בכיבוש. אני עוד לא בשל לסכם ממש, אבל כן אגיד שאנחנו מחפשים מחליף או מחליפה; לא כי נמאס לי ולא כי מיציתי.

השנים הקרובות מציבות בפני שואפי השלום והשוויון שאלות קשות וחשובות, ואני יודע שלשוכרים שתיקה יש תפקיד חשוב מאוד במאבק זה. אני גם יודע שאני משאיר ארגון עוצמתי וסופר יצירתי שיידע להתמודד עם כל מה שיגיע. כל מי שראה קצת כיבוש יודע שהמאבק נגדו זו עבודה עם תכנים קשים, אבל גם, בסוף, זה המאבק הכי אופטימי שיש. זה להיאבק על המקום הזה ולהאמין ביכולת של האנושיות של כולנו לנצח בסוף.

אבנר גבריה, מנכ"ל שוברים שתיקה

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

ניתוק מהמציאות? קטן עלי

"אני לא רואה שאף אחד פורש מהממשלה הזו. למי רע פה? למי רע? 64 חברי כנסת, יש להם משרדי ממשלה, יש תקציב מסודר, העבודה מתקדמת. (למה) יום אחרי המלחמה הממשלה צריכה ליפול? מה שייכת הממשלה למלחמה?", כך אמר היום יו"ר יהדות התורה, שר הבינוי והשיכון יצחק גולדקנופף בראיון לישי כהן ('כיכר השבת'). לשאלה האם אין לדעתו מקום לנטילת אחריות מיניסטריאלית השיב השר: 'עכשיו יש שאלה מי אחראי. יישבו על המדוכה הזו הרבה אנשים. ירוויחו הרבה כסף - כנראה יותר מהתקציב של מנהלת תקומה. לבדוק מה היה ומי היה'. לשאלה האם נטילת אחריות אין משמעותה הליכה לבוחר, השיב גולדקנופף בגיחוך: "ללכת לבוחר? אחרי שוועדת החקירה תסיים את החקירה שלה ב-2028".

אבי בר-אלי, "דה מורק", 8.2

עבור שמחה רוטמן לכסף אין ריח

"לח"כ שמחה רוטמן יש ביקורת רבה על 'ליקוי המאורות בנוגע לקשר עם קטאר וההלבנה שלה', אבל רק בשבוע שעבר הוא התארח בארה"ב אצל שני ארגונים שראשיהם תמכו בחיזוק מערכת היחסים בין ארה"ב לקטאר. אחד מהם אף עשה זאת כלוביסט של קטאר תמורת תשלום של עשרות אלפי דולרים. בתמונה שפורסמה בחשבון הטוויטר של הקרן לאחר המפגש עם רוטמן, הוא נראה עומד מחייך בין הרב כץ לבין סגן נשיא הקרן, ד"ר ג'וזף פרגר. בשנת 2018 נרשם פרגר כ'סוכן זר' (הגדרה אמריקאית למי שפועל לטובת מדינה אחרת), ודיווח כמתבקש בחוק האמריקאי לרשויות הפדרליות כי נשכר על ידי ממשלת קטאר כדי לייצג למדינה על 'חיזוק קשריה עם ארה"ב'. התשלום לפרגר, 50 אלף דולר, הועבר דרך פירמת יחסי ציבור בבעלות אדם בשם ניק מוזין, פעיל רפובליקני מוכר".

אורי בלאו, "שומרים", 8.2

חביבי, ככה זה בקפיטליזם

"כל מי שמפרסמים מודעות ענק על אחדות ובחירות, כל מי שמבקרים שוב ושוב את הממשלה ואת הפוליטיקה ואת חזירות הפוליטיקאים, חייבים לזעוק באותה עוצמה על החזירות הזאת של ההון הישראלי. שום תרומה או מיזם או 'ביחד ננצח' לא יטשטשו את החזירות. זו שמביאה באופן ישיר לעליית האינפלציה, כלומר לעליית הריבית ולעוד הכבדה על האזרחים, בנוסף לעליית המחירים. זה אומר גידול נוסף ברווחי הבנקים (שבאיוולתם נאבקים נגד הרצון להטיל מסים על רווחיהם האדירים, במקום להבין את תפקידם החברתי בזמן הזה ואת ההזדמנות הגדולה בעבורם לכוון מערכת יחסים אחרת עם הציבור), והעמקת הפערים בחברה, שבתורם מגבירים את הזעם והכאב והבושה. וכל זה בזמן מלחמה ומשבר כלכלי שצפוי להתרגש עלינו.

יאיר אסולין, "הארץ", 9.2

להביס את הממשלה ואת הגזענים בבחירות לרשויות המקומיות

מסיכול ההדחה לקידום המחאה

"אני מרגישה נבגדת כבר 134 ימים. ראש הממשלה שלי עושה כל דבר כדי לטרפד מתווה להשבת החטופים", זעקה בכיכר החטופים אילה מצגר, כלתו של החטוף יורם מצגר. לישי מיין-לביא, אשתו של עמרי שנחטף מביתו בקיבוץ נחל עוז, אמרה: "ראש הממשלה וקבינט המלחמה, עוד כמה לילות רוני ועלמה יישנו בלי אבא שלהן? עוד כמה בקרים הן יקומו ויגלו שהוא עדיין לא חזר?". בעצרת השתתפה גם שרון אלוני קוניו אשר חזרה מהשבי עם שתי בנותיה. בן-זוגה דוד עדיין מוחזק בשבי חמאס. "אני מתחננת בפני ראש הממשלה והקבינט, היכנסו היום למו"מ בקהיר. הזדמנות כזאת לא תשוב חודשים רבים. אל תשפטו את בעלי המוות", זעקה. גם בירושלים, בחיפה, בבאר-שבע, בקיסריה, ברחובות, בכפר סבא ובעוד עשרות יישובים ניכרת מגמה דומה - עצרות והפגנות למען החטופים ההופכות מחאה נגד הממשלה. בהפגנה של מחאת העם בצומת חורב בחיפה, התייחסו הדוברים גם לבחירות המקומיות. הם התריעו מפני כניסתם של גזענים למועצות הערים. בזה האופן תיאר את המערכה הפוליטית בשבוע הבא (27.2) כמערכה נגד שלטון הימין. ד"ר ניר ברק, מרצה במחלקה לפוליטיקה וממשל באוניברסיטת בן גוריון, אמר: "תראו מה קורה מתחת לאף שלנו, פה בחיפה, בבית שלנו: עוד באביב הקודם ראינו כמנזר סטלה מארים חרחור מלחמת דת שמאיימת לקרוע את החיים המשותפים של יהודים וערבים. אנחנו רואים עלייה בהפצת חומרים נגד אוכלוסיית הלהט"ב באזורים שונים בעיר. העירייה ביטלה כנס של פורום המשפחות השכולות, שתוכנן להתקיים בבית הגפן. גם אם הפורום שנוי במחלוקת, הוא ביטוי מובהק של חופש הביטוי וחופש ההתאגדות. המרחב הדמוקרטי בעיר מצטמצם".

לדברי ניר ברק, "כהניסטים ופעילי עליונות יהודית כבר זוממים. חבר מועצת העיר, יואב רמתי, תולה ברחבי העיר שלטים של עצמו עם עבריו ותומך טרור - איתמר בן גביר. 'שימו בן גביר במועצה' - כך הוא כותב בשלטים שלו. ולא רק בחיפה - הגזענים והכהניסטים שבממשלה מבקשים להמשיך את מסע ההרס שלהם אל לב החברה הישראלית - לתל-אביב, לחדרה, לראשון לציון, לנס ציונה, לבאר שבע וב-40 ערים ורשויות מקומיות נוספות ברחבי הארץ".

דברי בר דוד והפאניקה של נתניהו

יו"ר ההסתדרות, ארנון בר דוד, קרא להתפטרות נתניהו בדבריו באירוע שבתרבות שהתקיים בבאר שבע באותה שבת. בר דוד הודיע כי ההסתדרות תצטרף למחאות ולהפגנות שיתקיימו בעתיד נגד ממשלת הימין. אין זו הפעם הראשונה שבר דוד מזהיר הצהרות נגד נתניהו, אך כינתיים לא הצטרפה ההסתדרות למחאות ברחובות. אבל אמירתו של בר דוד גרמה לפאניקה במשרד ראש הממשלה ("דה מרקר", 19.2). במשרד הוקם חמ"ל לקירוב ראשי הוועדים של הליכוד, המסרבים לגנות את דברי בר דוד. הפאניקה אינה מקרית. הצטרפות מעמד העובדים המאורגן למחאה תשנה את מאזן הכוחות ועשויה להפיל את ממשלת נתניהו-בן גביר: מסיכול ההדחה למחאה, וממחאה לשביתה.

שמואל אורניץ

שלושה אירועים פוליטיים שצריכים להדאיג עד מאוד את בנימין נתניהו וממשלתו הימנית-קיצונית בלטו בשבוע שחלף, בעיצומה של המלחמה בעזה: סיכול הדחתו של ח"כ עופר כסיף (חד"ש-תע"ל) מהכנסת, שובן לרחובות של תנועות המחאה נגד ההפיכה המשטרית והצהרותיו הלוחמניות של יו"ר ההסתדרות, ארנון בר דוד.

האירוע הבולט מכולם היה סיכול מהלך הימין להדחת ח"כ עופר כסיף מהכנסת (19.2): 85 חברי כנסת הצביעו בעד ההדחה, 11 התנגדו ו-24 נעדרו מההצבעה. חברי הכנסת שתמכו בהצעה חתרו להדיח את כסיף בתירוץ שחתם על עצומה מקוונת של ישראלים בתמיכה בעתירה נגד המלחמה. זו הוגשה לבית המשפט לצדק בהאג. דרום אפריקה, המגוישה, טוענת בעתירה כי ישראל מצמצמת רצח עם ברצועת עזה.

בדיון במליאה אמר יו"ר ישראל ביתנו, ח"כ אביגדור ליברמן, כי המהלך להדחת כסיף נועד "ליצור הרתעה בקרב חברי הכנסת". כשהיה שר הביטחון, ניסה ליברמן ליצור הרתעה מול החמאס והחיזבאללה; עתה הוא מחפש להרתיע חברי כנסת, מן הסתם את חברי הכנסת הערבים. הדחתו של כסיף אמורה הייתה להיות אפוא רק השלב הראשון.

סיכול ההדחה הוא ניצחון לדמוקרטיה על פני הפשיזם, אך לא ניתן להתעלם מהעובדה, כי רק 11 התנגדו למהלך המקראתיסט. כ-24 חברי כנסת מיש עתיד, מהמחנה הממלכתי ומהעבודה (לבד מח"כ גלעד קריב שהתנגד) נעדרו מההצבעה. זה היה גילוי נוסף של פחדנות מול המתקפה הפשיסטית שיצאה מהימין הלאומני שבאופוזיציה - ח"כ עודד פורר מישראל ביתנו.

האופוזיציה היא דווקא ברחובות

מההצבעה ב"פרשת כסיף" ניתן להסיק, שהאופוזיציה העוצמתית ביותר נגד הימין שבשלטון נמצאת ברחובות ולא דווקא בכנסת. בשבת (17.2) ניכרה ברחובות הערים חזרתה של המחאה נגד ממשלת הימין כפי שהכרנו אותה ערב שבעה באוקטובר.

המחאות סביב משרד הביטחון והמטה הכללי של צה"ל בתל-אביב התעצמו מאוד. חרף איסור המשטרה, התכנסו אלפים רבים ברחוב קפלן. ניידות ופרשים לא הצליחו לעצור את זרם המפגינים. המשטרה נאלצה לסגור את הרחוב לשעות ארוכות. הקריאות להדחת נתניהו הדהדו בכל הסביבה.

ברחוב המקביל, שדרות שאול המלך, וב"כיכר החטופים" שליד מוזיאון תל-אביב התכנסו רבבות. יצוין שכאשר החלה העצרת למען החטופים, מספר המפגינים נגד הממשלה ברחוב קפלן היה גדול יותר. גם בעצרת לשחרור החטופים המוחזקים בעזה ניכרת מגמה חדשה. קרובי חטופים ושבויים רבים, שעשרות מהם נאמו במוצ"ש האחרון, הופכים את קריאות השבר למען שחרורם לכתב אישום נגד הממשלה. הם כבר לא יכולים להסתיר את זעמם נגד נתניהו ושותפיו, השרים איתמר בן גביר ובצלאל סמוטריץ'. אלה מנסים למנוע בכל כוחם כל עסקה עם החמאס ומטרפדים שוב ושוב, במעשיהם ובדבריהם, כל מו"מ העשוי להוביל לחזרתם הביתה. הניסיון של נתניהו לפלג את המשפחות המוחות, כדרכו בכל הזדמנות בה שלטונו נתקל בסכנה, לא צלח. המשפחות ברובן מתייצבות מולו ואפילו נגדו.

ח"כ תומא-סלימאן: הממשלה לא עושה דבר עבור העובדים

"תרומת העובדים" לתקציב סופגת ביקורת

הארגונים קו לעובד, קול רבנים לזכויות אדם, האגודה לזכויות האזרח, משפטניות לצדק חברתי, איתך-מעכי והקליניקה לזכויות עובדים באוניברסיטת ת"א הגישו לאחרונה התנגדות חריפה לתזכיר החוק בנושא "התרומה", שפורסם להצעות הציבור. "מדובר בחוק פסול ברמה המוסרית, שגוי בהיבט הכלכלי, וציני במיוחד נוכח הפקרת הביטחון הכלכלי של העובדים המוחלשים ביותר למן ראשית המלחמה ועד היום", כתבו הארגונים.

גם כוח לעובדים הביע התנגדות למהלך: "הבחירה של משרד האוצר בשיתוף עם ההסתדרות הכללית 'לתרום' דמי הבראה של עובדים באופן רוחבי, ללא שונות ביניהם, היא פגיעה קשה דווקא בעובדים המוחלשים. היה והממשלה תבחר לצמצם את הגרעון התקציבי גם על גבם של העובדים באמצעות מיסוי של ציבור העובדים, אנחנו דורשים לכל הפחות לגבש מנגנון דיפרנציאלי שיצמצם ככל הניתן את הפגיעה בעובדות ובעובדים בדרגות השכר הנמוכות. כך למשל, יש לקבוע כי החוק יחול רק על עובדים ששכרם החודשי עולה על פעמיים שכר המינימום. חיוני לקבוע מספר מדרגות לגבייה מדמי הבראה בהתאם לגובה השכר. עוד נציין, כי בהינתן שתכלית החוק היא הוקרה, סיוע ותגמול לחיילי מילואים המשרתים במלחמה, יש להוסיף להצעת החוק פירוט כיצד המדינה מבטיחה כי כספים אלה יעברו ליעדם ולא יוצאו מקופת המדינה למטרות אחרות. חיוני שהשימוש בכספים הללו יוצג לציבור בשקיפות מלאה".

ועדת העבודה והרווחה של הכנסת דנה בשני (19.2) בקומבינה שרק שר האוצר בצלאל סמוטריץ'. לפיה, כל העובדים "יתרמו" יום הבראה אחד לטובת תקציב המלחמה ושווי יום הבראה בשנת 2024 יוקפא ולא יעודכן – לשמחת המעסיקים. על פי נציגי משרד האוצר שהשתתפו בדיון, המהלך אמור להכניס לקופת המדינה כ-2 מיליארד שקל. יו"ר הוועדה, ח"כ הרב ישראל אייכלר, ביקש לדעת מדוע לא בוצעה מדרוג של ההפחתה על פי גובה שכרו של העובד. נציג ההסתדרות השיב, כי עד כה לא נמצאה חלופה מתאימה לכך, וכי ניתן לבחון אפשרויות אחרות אם יובאו לדיון. נציגת אגף התקציבים במשרד האוצר, תמר לוי בונה, הסבירה: "המלחמה הטילה נטל גדול מאוד על הציבור בישראל. לכן הגישה הממשלה שורת צעדים, שאחד מהם מובא כאן היום. זה לא צעד שהיינו מביאים לדיון אלמלא היה צורך. זה צעד שהוא כורח הנסיבות. אנחנו רוצים לשדר אמינות ואחריות פסקאלית ומתכנסים ליחס חוב-תוצר מאוזן". סגן הממונה על השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר, חן לזימי, הוסיף: "התקיים שיח בין משרד האוצר והשר ליו"ר ההסתדרות. ההסכמה באה לידי ביטוי בהסכם קיבוצי, בו מוסדרת הפחתה של יום הבראה אחד מכל העובדים במשך שווי ההפחתה הוא 418 שקלים לעובד במגזר הפרטי וכ-470 שקלים במגזר הציבורי".

ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש) הביעה התנגדות למהלך: "לא ראינו שום צעדים של הממשלה למען העובדים בתקופה זו. הממשלה אדישה לעליית המחירים והעובדים קורסים תחת הנטל. הממשלה גם לא מנסה לקצץ בתקציבים הקואליציוניים כדי לקחת אחריות". היא תקפה את אופן חישוב "התרומה" לתקציב המדינה: "אי אפשר לבקש ממישהו שזכאי רק ל-5 ימי הבראה את מה שמבקשים ממי שיש לו ימי הבראה רבים. הפגיעה אינה שוויונית". למחאה זו הצטרפה נועה נוצני, ראש תחום קידום מדיניות בכוח לעובדים: "הציבור כבר קורס תחת הנטל, וביתר שאת - הציבור המשתכר בדרגות שכר נמוכות. החליטו להעלות את המע"מ ועכשיו מטילים תרומה של יום הבראה. לא ייתכן, שמטפלת המשתכרת 5,500 שקל בחודש תתרום כמו מתכנת בהיי טק. צריך לבנות מנגנון דיפרנציאלי".

פעילי "כולנו העיר"

התבצרו בלשכת חולדאי

פעילי הרשימה "כולנו העיר" התבצרו בשני (19.2) בלשכתו של ראש עיריית תל אביב-יפו רון חולדאי. הם דרשו ממנו להתחייב שלא להכניס לקואליציה העתידית את נציגי הרשימה שהקימו יחד הליכוד ועוצמה יהודית. הפעילים קראו לחולדאי: "כהניזם לא בעיר שלי".

"כולנו העיר" פתחה באחרונה מערכה נגד הקמפיין המסית של "עוצמה יהודית-הליכוד" בעיר. הם דורשים מחולדאי ומשאר המועמדים להתחייב שלא יכניסו נציגים של מפלגות ממשלת הימין לקואליציה העתידית. כאלף מתושבי העיר הצטרפו לדרישה וחתמו על עצומה ברוח זו.

"אנחנו מבינים שהשותפות והאחדות שאנחנו מציגים מאיימות על כמה אנשים ורשימות", מסר עו"ד אמיר בדראן, העומד בראש "כולנו העיר" והמתמודד לראשות העיר ת"א-יפו, והוסיף: "החייב בין הליכוד לכהניסטים הוא מהלך מתוכנן נגד השותפות בין יהודים וערבים, בין תושבי המרכז ודרום העיר, בין להט"בים ואקטיביסטים. זו מתקפה לא רק נגדנו. זו מתקפה נגד הערכים שתל אביב-יפו מייצגת: פלורליזם, קבלת האחר ושותפות. הסכנה האמיתית אינה נפילת אתר אינטרנט או תגובות נאצה ברשת. הסכנה היא שמהלכי השתקה והדרה יהפכו לגיטימיים וייצאו מתוך מועצת העיר. אסור לתת לזה לקרות: חייבים לבחור בשותפות ולהיאבק בגזענות".

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

צפויה העמקה של הפערים המגדריים הגדולים ממילא

תקציב המלחמה על חשבון הנשים

במסגרת התקציב המתוקן, ועל מנת לממן את הוצאות המלחמה, יקוצצו בשנת 2024 5% מבסיס התקציב של רוב משרדי הממשלה ושל משרד הרווחה – 3%. תת התקציב של המערכות הציבוריות בא לידי ביטוי בעומס ובקושי לספק מענים, גם בשגרה ובוודאי בחירום. לבד מהפגיעה בשירותים עצמם, קיצוצי הרווחה יפגעו בנשים, שהן רוב בקרב עובדי המגזר הציבורי ומשרדי הממשלה: 63% מהעובדים בכלל שירות המדינה, 75% מהעובדים במשרדי הבריאות והחינוך ו-78% מעובדי משרד הרווחה והשירותים החברתיים.

המלחמה העמיקה את הצרכים להם נדרשת מערכת הרווחה לספק מענים, והרחיבה את הביקוש לשירותי רווחה שגם עד כה לא הצליחו לספק מענה למי שזקוקים להם. במשרד הרווחה צופים, כי במהלך השנה הנוכחית תירשם עליה משמעותית בפניה למרכזי האלימות במשפחה ולמרכזי הטיפול בפגיעות מיניות ובמספר תיקי העוני.

מערכת הרווחה בישראל סובלת מזה שנים רבות מתת-תקצוב (הערכת חסר של כ-6 מיליארד שקל בשנה עוד טרם המלחמה). זאת בשל מחסור בכוח אדם ותקנים בלתי מאוישים של עובדות סוציאליות. גם ברשויות בהן קיימים תקנים, יש קושי לאייש אותם בשל אופי העבודה, התנאים הקשים והתגמול הנמוך. אשר למקבלי השירותים – הנשים הן רוב בקרב המטופלים על רקע פערים כלכליים ועוני, זקנה ואלימות.

גם במערכת החינוך ניכר חוסר במורות, ביועצות ובפסיכולוגיות חינוכיות. על פי נתוני משרד החינוך, חסרות במערכת החינוך כ-30% מהפסיכולוגיות הנדרשות. שיעור איוש התקנים ברשויות שנפגעו במלחמה במחוז דרום נמוך אף יותר ועומד על 51% באופקים ועל 67% בשדרות. שיעור נמוך זה הוא בעיקר תוצר של שכר נמוך שאינו הולם את ההשכלה וההכשרה הנדרשות לתפקידים אלה. ואם לא די בכך, עד שנת 2026 צפוי מחסור של 24 אלף מורות.

הפגיעה בעובדות הערביות

בתקציב שאושר כלולה גם העלאת שיעורי המע"מ מ-17% כיום ל-18% החל בינואר 2025. אך תשלום המע"מ הוא חלק גדול בהוצאות של המשתכרים שכר נמוך. העשירון התחתון משלם 25% מהכנסתו למע"מ, בעוד שהעשירון העליון מפנה למיסוי זה רק 5% מהכנסתו. בחינה מגדרית של משתכרי שכר נמוך מעלה, כי ההכנסה של שליש מהעובדות בישראל נמוכה משכר מינימום.

במסגרת תקציב המדינה שאושר יקוצצו גם תקציבי החומש לחברה הערבית: הופחתו 15% מתקציב השנים 2024-2026 עבור "התוכנית הכלכלית לצמצום פערים בחברה הערבית". מדובר בקיצוץ של כ-4.5 מיליארד שקל במשך שלוש שנים. תקציב זה מיועד לקידום תעסוקה, חינוך, רווחה, פיתוח תשתיות ועוד. הקיצוץ בתוכנית החומש עלול להסיג לאחור את העלייה שנרשמה בשיעורי התעסוקה של נשים ערביות: שיעורי תעסוקה של נשים ערביות עלו בחדות מאז שנת 2012 והגיעו ל-46% מכוח העבודה ערב המלחמה כתוצאה מיישום (חלקי!) של תוכנית החומש.

ריקה הלוי

מאות הפגינו מול הכנסת (19.2) נגד אישור תקציב המדינה המתוקן לשנת 2024, הצפוי לפגוע בנשים – כפי שעולה מניתוח מגדרי שערכה חוקרת מרכז אדוה, ד"ר יעל חסון. הניתוח מצביע על ההשלכות הייחודיות של המלחמה בעזה על נשים, על תרומתן המרכזית ועל חיוניותן בהתמודדות עם אתגרי העורף ועם תהליכי השיקום הממושכים הצפויים. בדומה למצבי חירום דומים, מעריכה חסון כי "צפויה התרחבות בהיקף ובחומרת האלימות במשפחה. ניכרת כבר עתה התרחבות בפניות לסיוע על רקע אלימות על גווניה - פיסית, מינית, כלכלית; פגיעה בתעסוקה (נשים היו רוב בקרב המפוטרים והיוצאים לחל"ת בחודשים הראשונים למלחמה), השלכות מגדריות על בריאות הנפש".

לכל אלה יש להוסיף פגיעה באוכלוסיות המוחלשות יותר: נשים בעוני ודיירות הדיר הציבורי, אימהות חד הוריות, נשים ערביות, שורדות זנות וסחר בנשים, פליטות, מהגרות עבודה ועוד. "במצבי חירום, מצבן הפגיע ממילא של אוכלוסיות אלו הופך פגיע אף יותר כאשר הן נתקלות באתגרים כגון קשיים כלכליים, חוסר ביטחון תזונתי, היעדר מיגון בבתים, היעדר נגישות למידע, קושי במיציאת זכויות ומצוקה נפשית", הוסיפה. נשים נתגלו שוב כחיוניות להתמודדות עם השלכות המלחמה ולתהליכי השיקום וההחלמה הצפויים להימשך זמן רב. הן רוב בקרב העובדות והמתנדבות, המגישות עזרה והתומכות באוכלוסיות הנפגעות; הן עובדות במערכות הציבוריות המהוות רוב במקצועות הטיפול והחינוך החינוכיים בעת הזו: אחיות, פיזיותרפיסטיות, פסיכולוגיות, עובדות סוציאליות, מורות, יועצות חינוכיות ועוד; והן מעורבות בהקמה ובהפעלה של חמ"לים ושל מנגנוני סיוע.

בעקבות קריסת השירותים הציבוריים, בהם ניכר מחסור בתשתיות, בתקציבים ובכוח אדם, נכנסו ארגוני החברה האזרחית ובהם ארגוני הנשים למלא את הפער. חלקם נקטו פעולה מהירה כדי לספק סיוע הומניטרי דחוף כמו גם תמיכה משפטית ונפשית, בעוד שאחרים פועלים ללא לאות כדי להגביר את קולן של הקורבנות. במרחב הביתי, נשים ממלאות תפקיד מרכזי בשמירה על החוסן המשפחתי, שממילא הן נושאות בעיקרה גם בימי שגרה.

מעט נשים בין המחליטים

נשים כמעט שלא מיוצגות בקרב מקבלי ההחלטות, כולל התקציביות. יתר על כן, תרומתן וחיוניותן – אם בשכר ואם לא – להתמודדות עם השלכות המלחמה, כמו גם הפגיעות הייחודיות הצפויות להן, לא תורגמו לקבלת החלטות כלכליות הולמות. התקציב לשנת 2024, "לא רק שאינו מכיר בתרומה זו, הוא אף מאיים לפגוע בנשים – אם כעובדות ואם כמקבלות שירותים".

לדברי חסון, התקציב שאושר לשנת 2024 עלול להעמיק את הפערים המגדריים הגדולים ממילא. מדד המגדר לשנת 2023, שפרסם מכון ון ליר (ר' כתבה נרחבת בגיליון "זו הדרך" הקודם), הצביע על עלייה של 4% ברמת אי-השוויון המגדרי בשנה זו בהשוואה לשנה קודמת. העלייה נובעת מגידול בפערים בין נשים וגברים במדדים של אלימות, עוצמה פוליטית וכלכלית, עוני וניצול הזמן.

קרובים נפרדים מפעוטה שנהרגה בהפצצה ישראלית בפתח בית חולים בדיר אל-בלאח, 9 בפברואר (צילום: וואפא)

עיצרו את המלחמה ברצועת עזה

הו רבותי הגדולים, הו אתם שביכולתכם להחליט על פתיחת מלחמה או על עשיית שלום, הו גנרלים – די, עד כאן. הפסיקו את המלחמה!

מוחמד עלי טאהא / תרגום: עודה בשאראת

קריאה נגד הפלישה הקרקעית לרפיח

התרחיש שפחדנו ממנו זה זמן מתקרב במהירות מבעיתה. יותר ממחצית מאוכלוסייתה של עזה – הרבה יותר ממיליון בני אדם – דחוסה ברפיח ומישירה מבט אל המוות: לבני האדם שם יש מעט אוכל, כמעט שום גישה לטיפול רפואי, אין מקום לישון בו ושום מקום בטוח ללכת אליו.

כמו כל אוכלוסיית עזה, הם קורבנות של מתקפה שאין לה שום מקבילה מבחינת עצימותה, אכזריותה והיקפה. לפי נתוני משרד הבריאות הפלסטיני, יותר מ-28 אלף בני אדם – רובם נשים וילדים – נהרגו ברחבי עזה. יותר מארבעה חודשים שעובדים הומניטריים עושים את הבלתי אפשרי כמעט במאמציהם לסייע למי שזקוקים לכך, וזאת למרות הסיכונים שהם עצמם מתמודדים עימם והטראומות שסבלו.

אבל שום היקף של מסירות ורצון טוב לא יספיק כדי להותיר מיליוני בני אדם בחיים, להאכילם ולהגן עליהם – בזמן שהפצצות ממשיכות ליפול ואחיות חנק חוסמת את הזרמת הסיוע. ולכך הוסיפו את הייאוש, התפוררות החוק והסדר והקפאת המימון לאו"ם.

ההשלכות של כל אלה הן עובדים הומניטריים הנורים, המאוימים בכלי נשק, המותקפים והנהרגים. כבר שבועות אני אומר שהמענה ההומניטרי שלנו תלוי על בלימה.

היום אני שב ומשמיע את צופר האזעקה: פעולה צבאית ברפיח עלולה להוביל למרחץ דמים. היא עלולה גם להנחית מכה אנושה על הפעילות ההומניטרית השברירית מלכתחילה. אין לנו ערובות לביטחון, לאספקת סיוע ולאנשי סגל בהיקף הדרוש כדי לאפשר את המשך המפעל ההומניטרי.

הקהילה הבינלאומית כבר הזהירה מפני ההשלכות המסוכנות של כל פלישה קרקעית ברפיח. ממשלת ישראל אינה יכולה להמשיך ולהתעלם מקריאות אלה. ההיסטוריה לא תדון זאת לכף זכות. מלחמה זו חייבת להסתיים.

מרטין גריפית'ס

תת מזכ"ל האו"ם לעניינים ההומניטריים

ניסיתי להתרחק ממסכי הטלוויזיה, בעיקר מערוצי החדשות, כדי לא להתקל במראות המחרידים המוצגים בפנינו מאז שבעה באוקטובר: תמונות של גופות ילדים ונשים, הרס אדיר, מבטי אימה בעיני אלה שנשארו בחיים על אלה שמתו.

שאלות קשות הדהדו בראשי, שאלות קטנות וגדולות, שאלות שחיפשו תשובות: האם מנהיגי החמאס חשבו על התגובה הישראלית ועל המחיר הכבד שישלם העם הפלסטיני, ובעיקר היושבים ברצועת עזה? האם הכיבוש והיעדר אופק מדיני הם הסיבה למה שקרה? האם ניתן לחסל את תנועת חמאס ומה המחיר שישלמו על כך שני הצדדים, הפלסטיני והישראלי? מה אומרים היום אלה שרצחו את הסכמי אוסלו וריסקו תהליך שלום בין שני העמים? מי ישלוט ברצועת עזה לאחר סיום המלחמה? מה יעלה בגורלה של ממשלת נתניהו, סמוטריץ' וכן גביר?

הפסקתי לשאול כדי לא לומר מילה זו או אחרת, שבעטיה אפר את רשימת האיסורים שהמשטרה כפתה על האזרחים הערבים. מנגד, לא רציתי לזלזל בעצות החכמים מקרב בני עמי. במוחי עלתה השורה המפורסמת של השיר: "אל לך להטיף מוסר ובו בזמן לעשות את ההיפך, זו החרפה בעיניה". הזיכרונות, אותם כינה נסיך המשוררים, אחמד שאוקי, "ההדמדבר של השנים" בשירו "הו, שכנת הירח", ביטאו את המציאות המרה והעצובה בה אנו חיים בימים אלה. איפה ידידי המשורר סמיח אל-קאסם ז"ל, שכתב בתחילת שנות השבעים של המאה הקודמת את שירו המפורסם, אותו דקלמו סטודנטים ערבים באוניברסיטאות, ובמיוחד את השורה הבאה: "אמר שתוק: אל תנשום - למען ביטחון המדינה".

נזכרתי שהמדינה חילקה לנו במלחמת המפרץ מסכות גז שלא השתמשנו בהן והן עדיין מאוחסנות בבית. ניסיתי לעטות אחת על הפנים כדי שלא אדבר, אבל חששתי שאם יראו אותי יחשבו שאני חולה נפש. החזרתי את המסכה למחסן ומצאתי חבילת מדבקות. לקחתי מדבקה והדבקתי לפה. בהמשך, כדי להרגיע את העצבים שלי, חיפשתי את ערוץ הספורט כדי לצפות במשחק הקלאסיקו בין ברצלונה לריאל מדריד.

אך מה לעשות שהקלאסיקו כבר לא הקלאסיקו לאחר עזיבתו למפרץ של הכוכב רונאלדו, ואחרי שהכוכב הגדול לאו מסי פנה מערבה, לארצות הברית. בכל זאת שמתי מבטחי באלוהים וצפיתי במשחק. הבנתי אז שמה שהיה לא יחזור שוב. ברצלונה ומדריד כבר אינן מה שהיו פעם; האוויר כבר לא אותו אוויר; החיים שלנו אינם החיים שהורגלנו אליהם; הבוקר לא אותו בוקר. "אמרו שתוק: אל תנשום – למען ביטחון המדינה". סמיח אל-קאסם, אללה ירחמו.

הסטודנטים באוניברסיטת חיפה לא שותקים מול הרדיפה

על האוניברסיטה בתיבה. הנהלת האוניברסיטה נלחצה, ביטלה את ההשעיה והחלה הליך גישור. חשוב להבין, שגם בלי קשר למלחמה קשה לסטודנטים ערבים להרגיש נוח באוניברסיטאות בישראל. מוסדות אלה הם מקום חדש מבחינתם. אנחנו מגיעים מבית דובר ערבית עם תרבות ערבית. לכן קשה להסתובב במרחב בו הכל בעברית ואין בו ייצוג לתרבות שלך. אני חושב שהאקדמיה הישראלית צריכה לתת יותר התאמות והקלות לסטודנטים הערבים וגם להרחיב את מערך השיעורים שמתקיימים בערבית.

אלו צעדים נקטה אגודת הסטודנטים בחיפה במסע

של רדיפת הסטודנטים הערבים?

אגודת הסטודנטים בחיפה יזמה בתחילת הסמסטר כמה הפגנות נגד החזרתם של הסטודנטים שהושעו בתחילת המלחמה לקמפוס. אחרי ההפגנה הראשונה, הם הקימו בוטסאפ קבוצה הכוללת בערך 600 סטודנטים. בקבוצה מדווחים סטודנטים לאגודה לגבי פרסומים ברשתות של סטודנטים ערבים בהם מובעת תמיכה בעם הפלסטיני. האגודה התחייבה פומבית שהיא תדאג 'לטפל' בכל סטודנט כזה באופן אישי.

אני הייתי אחד הסטודנטים שפרסומים שלו דווחו לקבוצה זו. בעקבות כך ספגתי גל של קללות ואיומים מסטודנטים ימנים בקמפוס. אמרו לי שעלי ללמוד לעמוד לפני שאוכל להביע את דעתי; אמרו שקיבלתי את הכיסא גלגלים שלי מהשיח' יאסין; אמרו שצריך לפוצץ אותי. אבל מסע ההפחדה והרדיפה הזה לא מפחיד אותי ואת חברי. נמשיך לקרוא לעצירת המלחמה ולשלום בין העמים.

מה האתגרים שעומדים מול הסטודנטים הערבים

ומה התפקיד של חד"ש סטודנטים בנושא?

גל הרדיפה של הסטודנטים הערבים היה מרכיב בתהליך רחב יותר שמטרתו - להשתיק ולהפחיד את הציבור הפלסטיני בישראל. זה השפיע על הסטודנטים הערבים: אנחנו פוגשים סטודנטים רבים שפחדים. אנחנו בחד"ש סטודנטים הצלחנו לתת גב לסטודנטים שלנו, לתמוך בהם ולהוציא אותם מהפחד. עלינו להיות אלב שמובילים את מאבקם הצודק של הסטודנטים הערבים בקמפוסים. לשם כך נחוצים כוח, אומץ ורגישות. למשל באוניברסיטת חיפה: מול הלחצים שהפעילה אגודת הסטודנטים על ההנהלה בדרישה להשעות סטודנטים, אנו הפעלנו עליה לחץ נגדי, ובסוף ההנהלה לא עשתה דבר. בכוחנו לעורר אומץ אצל הסטודנטים הערבים ולהוציא אותם מהפחד.

מה החשיבות של חזית סטודנטים יהודית-ערבית?

המלחמה מוכיחה, לדעתי, כמה נחוצה השותפות בין יהודים לערבים. אני סבור כי עלינו לקרב אחד"ש כל סטודנט יהודי התומך בעקרונות של שלום צודק וכולל וצדק חברתי. במזכירות החדשה שלנו בתא הסטודנטים בחיפה הקמנו ועדה ייעודית שמטרתה - למצוא שותפים יהודים חדשים שיצטרפו אלינו למאבק נגד המלחמה. בשנה זו אנו מתכננים לקדם מאבקים רבים בקמפוס. אנחנו יודעים שעלינו לצרף עוד חברים יהודים כדי לחזק את ההשפעה של מאבקים אלה. נכון, השנה הזאת נראית קשה ומפחידה. אבל אם נהיה אמיצים וחכמים נוכל להשיג הצלחה גדולה באוניברסיטאות. ציבור הסטודנטים צריך אותו ונאנחנו צריכים אותו.

דויד מרגלית

עודאי גנאים נואם בהפגנת שותפות השלום בחיפה, 13.1 (צילום: זו הדרך)

אוניברסיטת חיפה הייתה זו שהחלה במסע רדיפה נגד הסטודנטים הערבים. ברדיפה לקחה חלק גם אגודת הסטודנטים, שארגנה הפגנות נגד החזרתם שהושעו בתחילת המלחמה לקמפוס. מול מסע רדיפה זה עמדו באומץ חברי תא הסטודנטים של חד"ש. בראיון ל'זו הדרך', מסביר עודאי גנאים, מזכיר תא חד"ש סטודנטים באוניברסיטת חיפה, את החשיבות של פעילות חד"ש סטודנטים ואת ההצלחות של התנועה מתחילת המלחמה.

מה המצב הנוכחי באוניברסיטת חיפה?

עוד בשנה שעברה קודמו באוניברסיטת חיפה מהלכים אנטי-דמוקרטיים, ואלה הגיעו לשיאם ברדיפה החמורה של הסטודנטים הערבים בחודשים האחרונים. בשנה שעברה נגנבו הבחירות לאגודת הסטודנטים באוניברסיטה. אגודת הסטודנטים לא פרסמה את התאריך האחרון להגשת מועמדות לאגודה, למעט דף קטן שהם תלו על לוח מודעות של האגודה באזור בקמפוס אליו איש כמעט לא מגיע. התוצאה הייתה ש-40 סטודנטים, המקורבים לאגודה, הגישו את מועמדותם. מאחר שהמועצה של האגודה כוללת 40 חברים, לכן לא התקיימו כלל בחירות. הם יצרו לעצמם אגודה של מקורבים, שכל מטרתה היא לשרת את האינטרסים שלהם.

בזמנו הגשנו, חד"ש סטודנטים יחד עם עוד כמה מועמדים עצמאיים, תביעה נגד אגודת הסטודנטים בחיפה. אך בית המשפט אישר את התקינות של הפרסום של האגודה לגבי המועד האחרון להגשת מועמדות. כרגע יש מצב אבסורדי באגודה בחיפה: אין בה נציג ערבי, וזאת כאשר 43% מהסטודנטים בחיפה הם ערבים. מאחר שבאוניברסיטת חיפה מתקיימות בחירות לאגודה פעם בשנתיים, הרי השנה מתקיימות בחירות רק בפקולטות שהנציגים שלהן סיימו את הלימודים. אנו פועלים בכמה מישורים כדי לקיים בחירות כלליות לאגודה השנה. חשוב לי לציין שהנהלת האוניברסיטה לא השמיעה שום ביקורת סביב התנהלות האגודה.

תחילת המלחמה חשפה את פרצופה האמיתי של הנהלת אוניברסיטת חיפה. הנהלה זו היא שהחלה במסע הרדיפה המסוכן אחרי הסטודנטים הערבים. בימים הראשונים למלחמה, החליטה האוניברסיטה להשעות כמה סטודנטים מהלימודים בשל פרסומים שלהם ברשתות החברתיות ולהעניף אותם מהמעונות. הנהלת האוניברסיטה הובילה את התהליך הזה באופן המנוגד לתקנון שלה עצמה. לפי התקנון, לפני שמחליטים להשעות סטודנט, יש לקיים ישיבה של ועדת משמעת, בה רשאי הסטודנט לטעון לחפותו. אך ההליך הזה לא התקיים בחיפה. מרכז עראלה חשף את המהלך הזה ואיים

בגלל המלחמה בעזה: מפגינים בפרס מול בנק ברקליס המשקיף בתעשיית הנשק הישראלית, 15 בינואר (צילום: אקטיביסטילס)

גוברים הקולות בעולם המגנים את ישראל בגלל המלחמה בעזה

דו-הפרצופיות של ממשל ביידן

לקראת הפלישה המתוכננת לרפיח, בה מתגוררים כ-1.4 מיליון עקורים פלסטינים.

בשיחה עם כתבים בבית הלבן (16.2) אמר הנשיא ג'ו ביידן, כי הוא דיבר עם ראש הממשלה בנימין נתניהו "כמעט שעה כל יום בימים האחרונים", וכי בשיחותיהם טען בפניו כי "חייבת להיות הפסקת אש זמנית כדי לאפשר את שחרור החטופים". ברור לכל שהפסקת אש ממש לא עולה בקנה אחד עם אספקה של עוד פצצות. צעד המחאה הבודד והמינורי שהטיל עד כה ממשל ביידן על ישראל בגין ההפרה הסיטונית של זכויות אדם בשטחי הכיבוש הישראלי בגדה המערבית וברצועת עזה הוא סנקציות כלפי ארבעה מתנחלים - דוד חי חסדאי, עינן טנג'יל, שלום זיכרמן וינון לוי. מאוחר יותר הצטרפה בריטניה למהלך (ר' ידיעה בעמוד זה). צרפת הטילה סנקציות על 28 מתנחלים נוספים.

נשיא צרפת, עמנואל מקרון, ציין בהצהרה משותפת עם עבדאללה מלך ירדן (17.2) כי הכרה במדינה פלסטינית איננה "טאבו" עבור מדינתו. "אנחנו חייבים את זה לפלסטינים ששאפוניהם נרמסו לאורך יותר מדי זמן, ואנחנו חייבים את זה לישראלים שחוו את הטבח האנטישמי הנוראי ביותר של המאה", הוסיף. בהתייחסו לפעולה צבאית ברפיח אמר מקרון, כי זו עלולה להוביל לאסון הומניטרי חסר תקדים ותהיה נקודת מפנה במלחמה (ר' ידיעה בעמוד 6). אשר לבריטניה, שר החוץ דייוויד קמרון אמר (30.1), כי תהיה "מוכנה להקדים את הרגע" שבו היא מכירה רשמית במדינה פלסטינית.

בדיון שערכה בשבוע שעבר (14.2) ועדת הכלכלה של הכנסת בנושא הסנקציות נגד המתנחלים, אמר יו"ר הוועדה ח"כ דוד ביטן (ליכוד): "האמריקאים העבירו מסר. מה שהיה עד עכשיו זה איתות. זה הולך להיות צונאמי, המסרים האלה לא עוברים סתם". ביטן הוסיף: "כבר יש התפתחויות. זה לא ייגמר כי כולם הולכים אחרי אמריקה".

אך סנקציות נגד מתנחלים והצהרות פומביות אינן תחליף לצעדי מעשיים לסיום המלחמה. עד עתה, רק מחוז ולוניה הבלגי ובית משפט בהולנד נקטו צעדים ממשיים כדי לעצור את מכונת המלחמה הישראלית הנלחמת בשני מיליון פלסטינים ברצועת עזה.

בעת שגוברים ברחבי העולם הקולות נגד המלחמה שמנהלת ישראל ברצועת עזה, נערכת ארצות-הברית לשלוח פצצות וחיתוך נוסף לישראל. זאת למרות שרשמית דוחפים בממשל ביידן להפסקת אש ברצועת עזה - כפי שאמרו פקידים בממשל לעיתון "וול סטריט ז'ורנל" (17.2). עוד גילה העיתון שמאז תחילת המלחמה העבירה ארה"ב לישראל יותר מ-21 אלף פצצות מהסוג שבשימוש צה"ל.

לפי טיוטה של המסמך להעברת הנשק, שנוסחה בשגרירות ארה"ב בירושלים ונחשף בעיתון החוגים הפיננסיים האמריקאיים, ביקשה ממשלת ישראל "רכישה מהירה של הפריטים להגנתה מפני איומים מתמשכים ועתידיים". עוד נאמר בבקשה "כי לא צפויות הפרות של זכויות אדם בעקבות מכירת כלי הנשק". אך לפי העיתון נתקבלה בקשה זו

מי ומי בין המתנחלים

עליהם הוטלו סנקציות

ממשלת בריטניה החליטה בשבוע שעבר (13.2) להטיל סנקציות על ארבעה מתנחלים הקשורים במקרי אלימות קשים בגדה המערבית. ההודעה הבריטית פורסמה פחות משבועיים לאחר שהממשל האמריקאי הודיע שיטיל סנקציות על ארבעה מתנחלים - אחד מהם, ינון לוי מהמאחז "חוות מיתרים", כלול בשתי הרשימות. כך מסר כרם נבות, גוף אזרחי שנוסד בשנת 2012 והמתמקד במעקב, במחקר ובפרסום עובדות ודו"חות על אודות ההתנחלויות בשטחים הכבושים.

שלושת המתנחלים הנוספים, שעליהם הטילו הבריטים סנקציות, הם עילי פדרמן (גיסו של לוי) שתועד במאחזים חוות מעון וחוות מיתרים מאיים ומשסה כלב בתושב פלסטיני ותוקף פלסטינים סמוך לבתיהם. המתנחל השני הוא משה שרביט שהקים בשנת 2021 מאחז חווה בשם "חוות עמק תרצה" מצפון להתנחלות המבודדת חמרה בבקעת הירדן. לדברי כרם נבות, שרביט מעורב בגירוש רועים פלסטינים מאזורי מרעה נרחבים. המתנחל השלישי הוא צבי בר יוסף שהקים בשנת 2018 מאחז חווה ממזרח להתנחלות המבודדת והאלימה חלמיש.

מרואן ברגותי בסדרה "אויבים" בערוץ 11 של התאגיד הציבורי האיש העשוי להיות נלסון מנדלה הפלסטיני

שקרה עם מנהיג המאבק באפרטהייד נלסון מנדלה, שניהן לאחר שחרורו כנשיא דרום אפריקה, יש לשחררו ממאסר. השר לשעבר מאיר שטרית (ליכוד) תיאר מפגשים שערכו אנשי ימין עם פעילי אש"ף בשנות ה-90. שטרית סיפר כיצד ברגותי טיפל בו בבית מלון באיטליה כאשר חש ברע. עוד עולה מהסרט, שניתן לצפות בו בכל עת באתר כאן, שיחסים בין ישראל ואש"ף הידרדרו בעקבות עלייתם לשלטון של בנימין נתניהו, אהוד ברק ואריאל שרון, וזה מה שהוביל את ברגותי לקחת חלק פעיל במאבק המזוין נגד הכיבוש. השיח הציבורי הישראלי עוסק בחודשים האחרונים באובססיות בטרומה הלאומית של טבח 7 באוקטובר. אך, כדי למנוע הישנות של אירועי אלימות רצחניים כלפי ישראלים ופלסטינים, חיוני לשים כעת על השולחן תוכנית מדינית ולקדמה עם הפרטנרים הפלסטינים באש"ף. ברגותי הכלוא הוא אחד מהם.

זוהר אלון

שבוע עיר / לריסה ביכלר

פתאום אני מבין איך להקות מתפרקות / רוברט יעקובנקו

בגיל העשרה
חשבתי שכל הגדולים
הם כאלה
כי ככה הם נוצרו.
שלבריאן מיי היו
סולואים בוורידים,
ושהידיים של בונהם
הם התיפוף עצמו.
ואלפי מעריצים
(קונוטציה משיחית: "פנאטים"),
עמדו עם כרטיסים
מיד אחרי יציאתם מלידה.
אחרי ששמעתי
פידבק מהו
ובחדרי חזרות
הבסיס אחר.
כשהסולן הביט במפיק,
והמפיק הורה להפסיק
פתאום הבנתי איך
להקות מתפרקות.
הן מתפרקות
כשמעריצים הופכים לקהל
הקהל לקהילה
ושום דבר בעצם לא נבנה.

"סבלנות מרואן", ברגותי כפי שצויר על חומת האפרטהייד (צילום: ויקימדיה)

יעדי המלחמה לא הושגו ("ניצחון מוחלט", אליבא דבנימין נתניהו), שלטון החמאס לא מוטט, החטופים הישראלים נמקים בשבי למעלה ממאה ושלוישים יום ואין צפי או תוכנית ריאליסטית להחזרתם. המצב ההומניטרי החמור בעזה מדרדר מיום ליום, סוכנויות האו"ם מדווחות והנתונים המתפרסמים מזעזעים.

מפעם לפעם ניתן לשמוע בכירים ישראלים, ביניהם הרמטכ"ל הרצי הלוי ושר הביטחון יואב גלנט, שמצביעים על הצורך בתוכנית מדינית שתמנע את חזרת המצב לקדמותו, כלומר חזרת שלטון החמאס שיבנה את כוחו מחדש, יתקוף ויותקף בידי ישראל בריטואל קבוע וקטלני.

בעקבות המלחמה בעזה, שודר בשידור חוזר בערוץ כאן 11 הפרק על מרואן ברגותי בסדרה התיעודית "אויבים". במשך 50 דקות נותחה דמותו של המנהיג הפלסטיני: ילדותו בכפר כובאר בנפת רמאללה, השתייכותו למשפחה מכובדת של עובדי אדמה, הצטרפותו לנוער הפתח' בגיל 15 וצמיחתו למנהיג של תנועת פתח' ושל אש"ף ומי שהיה ממנהיגי ההתקוממות העממית הפלסטינית ב-1987, האינתיפאדה הראשונה. ברגותי נשפט בבית דין צבאי ישראלי ב-2004 לחמישה מאסרי עולם בשל מעורבות פעילים שהיו תחת פיקודו ברצח חמישה ישראלים באינתיפאדה השנייה.

לפי הסרט התיעודי, המנהיג הפלסטיני הוא "דמות הפכפכה" - מנהיג עממי הדוגל במאבק מזוין ומנהיג שלום הנפגש עם מנהיגים ישראלים מהימין ומהשמאל, שהיה חדרור תקווה בעקבות חתימת הסכמי אוסלו ב-1993.

בנו קאסם מספר בסרט על ילדותו: אביו גורש לירדן אחרי האינתיפאדה הראשונה וחזר לאחר הסכמי אוסלו. קאסם, כמו גם אחד ממנהיגי אש"ף, פארס קדורה, מתארים אדם שוחר שלום שקיבל על עצמו את פתרון שתי המדינות.

חשוב לציין שבכירים במערכת הביטחון בכלל, ובשב"כ בפרט, שהתראינו לסדרה, אמרו כי הם חששו שאם יהיו בחירות וברגותי יבחר לנשיאות פלסטין, אזי בדומה למה

סוכלה הצעת הימין להדחת ח"כ נסיף

חד"ש: ממשלת הדמים מסכנת את שני העמים

ראש הממשלה נתניהו קיבל בראשון (18.2) את דרישותיו של השר לביטחון לאומי, הגזען איתמר בן גביר, להגביל את כניסתם של אזרחים ערבים למסגד אל-אקצא במהלך חודש הרמדאן הקדוש למוסלמים. זאת, לאחר שנאסרה הכניסה למתחם של פלסטינים תושבי השטחים הכבושים. בני גנץ, יו"ר המחנה הממלכתי וחבר בממשלת הימין, הגן על החלטת נתניהו. הוא טען כי "נוכח הרגישות הביטחונית, יוטלו מגבלות הנובעות משיקולים ביטחוניים בלבד. המגבלות האלה טרם סוכמו. גורמי הביטחון יגבשו את המלצותיהם בהתאם להערכת המצב ויביאו אותן לדרג המדיני בהמשך". ההחלטה להגביל את הכניסה גררה גינויים רבים. חד"ש מסרה: "החלטת נתניהו ובן גביר להגביל את עליית המתפללים לאל-אקצא היא המשך של הפגיעה בזכויות הלאומיות והדתיות של הפלסטינים להתפלל באחד המקומות הקדושים ביותר באסלאם. יוזמת שר התבצרה הלאומית בן-גביר ושותפיו במשטרה מכוונת להצית עוד זירות בתקופה של מתיחות שיא – הן בשטחים הכבושים והן בתוך ישראל. זו המדיניות המוצהרת של ממשלת הדמים והיא מסכנת את שני העמים".

מוחמד ברכה, יו"ר ועדת המעקב העליונה של הציבור הערבי בישראל, הדגיש: "החלטה היא הכרזת מלחמה כוללת נגדנו והיא קדימון לריקון הקודש מהמסגד על מנת שהמתנחלים ישלטו במסגד אל-אקצא לקראת הריסתו". ברכה הוסיף: "מסגד אל-אקצא, בשלמותו הוא מקום קדוש למוסלמים בלבד, ולאף אחד אחר אין זכות להיכנס אליו ולנהל את ענייניו. לא נוותר על זכותנו להיכנס למסגד אל-אקצא בחודש קדוש זה ובכל יום ושעה. ההחלטה לא תעבור, לא כאן ולא בעולם. הניסיונות לרוקן את אל-אקצא ייכשלו".

הימין שהדחף להדחת ח"כ עופר כסיף (חד"ש) מהכנסת נכשל בהצבעה בשני (19.2) ולא השיג תמיכה של 90 ח"כים הדרושה לאישור הדחה. 85 חברי כנסת הצביעו בעד ההדחה, 11 התנגדו ו-24 נעדרו מהמליאה. חברי הכנסת שתמכו בהצעה חתרו להדיח את כסיף בתואנה שחתם על עצומה מקוונת בתמיכה בעתירה נגד המלחמה ברצועת עזה שהגישה דרום אפריקה לבית המשפט לצדק בהאג. בעתירתה טוענת דרום אפריקה כי ישראל מבצעת רצח עם ברצועת עזה.

ח"כ כסיף שהיה אחרון הדוברים בדיון במליאת הכנסת על הדחתו, הדגיש: "בקשת הדחה זו מבוססת על שקר מובהק, לפיו אני תומך במאבק המזוין של חמאס. אין דבר רחוק מזה, אין שקר דוחה מזה". הוא הוסיף: "מאחורי השקר, שעליו מבוססת בקשת ההדחה, ניצבת כוונת זדון ברורה – רדיפה פוליטית והשתקה של כל קול ביקורתי בכלל, ושל האזרחים הערבים ושל נציגיהם בכנסת בפרט. המטרה הסופית היא – הדרתם המוחלטת מן השיח הציבורי והפרלמנטרי". כסיף הוסיף: "את החלטתי להצטרף לעצומה שתומכת בהליך שיזמה דרום אפריקה בהאג הנחו שלושה ערכים: ערך ספקני ליברלי, ערך האמת וערך החיים".

"אין שום דרך להסיק מהצטרפותו של ח"כ כסיף לעצומת תמיכה בעתירה של דרום אפריקה לבית המשפט הבינלאומי בהאג, או מקריאותיו להפסיק את המלחמה ברצועת עזה, כי הוא תומך במאבק מזוין של ארגון טרור. מדובר בהאשמה מופרכת, והוא עצמו מכחיש. אפילו היועצת המשפטית לכנסת והיועצת המשפטית לממשלה הטילו ספק בכך שחתימת כסיף על העצומה עומדת ברף הנדרש להדחה", נכתב בשני (19.2) במאמר המערכת של היומון "הארץ".

"זכותו של כסיף לחשוב שישאל מבצעת רצח עם ברצועת עזה, וזכותו לקרוא להפסקת המלחמה שם. הניסיון להדיח אותו הוא רדיפה פוליטית", הדגיש ב"הארץ".

מחד"ש נמסר: "העובדה ש-85 חברי כנסת הצביעו בעד הדחתו של ח"כ כסיף מראה, כי שרידי הדמוקרטיה שעוד נותרו בישראל נשחקו לחלוטין בחסות המלחמה המשיחית של נתניהו וסביבתו הכהניסטית... הרדיפה הפוליטית של מתנגדי המלחמה, ביניהם ח"כ כסיף, היא המימוש האולטימטיבי של ההפיכה המשטרית. הפעם הניסיון כשל, אך עד להפלת הממשלה – הסכנה מאיימת עלינו. אנו מדגישים: את כסיף לא הצליחו להשתיק והמאבק בכיבוש לא ייפסק!".

השבוע באתר "זו הדרך"

פעילי שלום בעוטף עזה דורשים להפסיק את המלחמה, הקיצוץ בתקציב יפגע יותר בערבים, נהגי מטרופולין שבתו במחאה על תקיפת נהג, פעילי "כולנו העיר" חסמו את לשכתו של חולדאי, האגודה לזכויות האזרח: יש לאפשר את חזרתם של תושבי עזה לבתיהם, ועוד...

zoha.org.il

במלחמה אין מנצחים הפגנת תמיכה בסרבנית המלחמה סופיה אור

יום ראשון, 25.2, בשעה 11:00
מול לשכת הגיוס תל השומר

zoha.org.il

זו הדרך ברשתות החברתיות

וואטסאפ

טוויטר

פייסבוק

אינסטגרם

טלגרם

